

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра ветеринарної хірургії ім. акад. І.О. Поваженка

“ЗАТВЕРДЖЕНО”
Факультет ветеринарної медицини
« 01 » червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАГАЛЬНА І СПЕЦІАЛЬНА ХІРУРГІЯ**

Галузь знань: 21 «Ветеринарія»

Спеціальність: 211 «Ветеринарна медицина»

Освітньо-професійна програма: «Ветеринарна медицина»

Факультет ветеринарної медицини

Розробники: доцент, кандидат ветеринарних наук, доцент Марія КУЛІДА
доцент, кандидат ветеринарних наук, доцент Вадим КЛИМЧУК

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Загальна і спеціальна хірургія поділяється на наступні розділи: загальна хірургія - розглядає закономірності виникнення та розвитку хірургічної патології, її найбільш характерні ознаки, основні принципи лікування; спеціальна хірургія – вивчає хірургічні захворювання окремих ділянок та органів тіла тварини; офтальмологія - вивчає анатомію, фізіологію, методи дослідження та хвороби очей; ортопедія – вивчає будову, функцію копит і копитець, профілактику і лікування захворювань в ділянці пальця тварин.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>211 «Ветеринарна медицина»</i>	
Освітня програма	<i>«Ветеринарна медицина»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	<i>210</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>7</i>	
Кількість змістових модулів	<i>7</i>	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	<i>курсова робота</i>	
Форма контролю	<i>залік / залік / екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	<i>4, 5</i>	-
Семестр	<i>7, 8, 9</i>	-
Лекційні заняття	<i>60 год.</i>	-
Практичні, семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	<i>90 год.</i>	-
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 курс, 1 семестр – 4 год, 4 курс, 2 семестр – 3 год, 5 курс, 1 семестр – 3 год.</i>	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета - засвоєння основ хірургічної патології з конкретним уявленням про причини, етіологію, патогенез, діагностику та застосовувати комплексний підхід в проведенні лікування хірургічно хворих тварин

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню дисципліни «Загальна і спеціальна хірургія»: «Неорганічна хімія», «Біофізика», «Латинська мова та термінологія», «Органічна хімія», «Анатомія тварин», «Фізіологія тварин», «Ветеринарна мікробіологія», «Ветеринарна вірусологія», «Ветеринарна імунологія», «Патофізіологія тварин», «Ветеринарна фармакологія», «Клінічна і лабораторна діагностика», «Оперативна хірургія та анестезіологія».

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності

СК 7. Здатність організувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

СК 9. Здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції.

СК12. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

СК13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

ПРН 4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

ПРН 7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

ПРН 20. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

Компетентності Першого дня:

1. Демонструвати розуміння етичних та правових рамок, в яких має працювати лікар ветеринарної медицини, включаючи професійні аспекти, аспекти, що пов'язані з благополуччям тварин, власників тварин, громадським здоров'ям, суспільні та екологічні аспекти, пов'язані з професійною діяльністю.

4. Сприяти та контролювати збереження здоров'я та безпеки себе, пацієнтів, власників тварин, колег та навколишнього середовища під час здійснення професійної діяльності; демонструвати знання про принципи забезпечення якості; застосовувати принципи управління ризиками на практиці.

9. Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій.

10. Розуміти та застосовувати принципи концепції Єдиного здоров'я для забезпечення належної клінічної практики у ветеринарії, а також науково обґрунтованої та доказової ветеринарної медицини.

12. Використовувати професійні здібності для сприяння розвитку ветеринарних знань та реалізації концепції "Єдине здоров'я" з метою сприяння здоров'ю, безпеці та благополуччю тварин, людини і навколишнього середовища, а також досягнення Цілей сталого розвитку ООН.

18. Проводити повне клінічне обстеження та демонструвати особисту здатність до прийняття самостійних клінічних рішень.

19. Розробляти відповідні плани лікування пацієнтів та проводити лікування в інтересах кожної тварини під опікою, використовуючи доступні ресурси, а також надавати відповідні власні міркування щодо охорони здоров'я тварини та людини та навколишнього середовища.

20. Надавати невідкладну і першу медичну допомогу тваринам поширених видів. Розставляти пріоритети та розподіляти ресурси відповідно до кожної конкретної ситуації.

24. Використовувати базове діагностичне обладнання та ефективно проводити обстеження тварин відповідно до конкретного випадку, згідно з належною практикою охорони здоров'я та

біобезпеки і чинними нормативними документами. Розуміти внесок цифрових інструментів та штучного інтелекту у теорію і практику ветеринарної медицини.

25. Розпізнавати ознаки можливих захворювань тварин, що підлягають повідомленню до відповідних державних органів, зоонозів, а також ознак жорстокого поводження з тваринами та вживати відповідних заходів, у тому числі повідомляти відповідні органи влади.

27. Правильно і відповідально призначати пацієнтам ліки та видавати їх відповідно до Законодавства та останніх настанов.

30. Належним чином виконувати асептичні процедури.

31. Безпечно проводити тварині седацію, загальну та регіональну анестезію; застосовувати хімічні методи витримки.

32. Оцінювати стан больової реакції тварини, управляти болем та запобігати завчасно тварині болю.

33. Визначати доречність евтаназії, виконувати її з повагою до тварини та її власників, використовуючи відповідний метод, безпечно для присутніх під час проведення цієї процедури; надавати консультації з етичних та юридичних аспектів щодо утилізації трупа.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	тижні	усього	у тому числі				
			лекційні	практ.	лабораторні	інд	с.р.
Модуль 1. Загальні відомості про хірургічні захворювання тварин							
Тема 1. Коротка історія ветеринарної медицини. Предмет загальної медицини та її зв'язок з іншими дисциплінами	1	2	1	-	1	-	-
Тема 2. Загальні відомості про хірургічні захворювання тварин, методи лікування та профілактики.	2	2	1	-	1	-	-
Тема 3. Травматизм тварин (класифікація, профілактика). Вплив травми на організм.	3	3	2	-	1	-	-
Тема 4. Кровотеча. Гостра анемія. Класифікація кровотеч та способи їх зупинки.	4	4	2	-	2	-	-
Тема 5. Закриті ушкодження тварин.	5	4	2	-	2	-	-
Разом за модулем 1	-	15	8	-	7	-	-
Модуль 2. Відкриті травми та їх ускладнення							
Тема 6. Рани (відкриті механічні пошкодження). Симптоми, класифікація, типи загоєння.	6	10	4	-	5	-	1
Тема 7. Хірургічна інфекція: види та клінічні прояви.	7	5	2	-	2	-	1
Тема 8. Хвороби	8	5	2	-	2	-	1

кровоносних та лімфатичних судин. Пошкодження периферичних нервів.							
Тема 9. Змертвіння, виразки, нориці. Сторонні тіла.	9	5	2	-	2	-	1
Тема 10. Зміщення внутрішніх органів.	10	5	2	-	2	-	1
Разом за модулем 2	-	30	12	-	13	-	5
Модуль 3. Хірургічні патології різних тканин							
Тема 11. Хвороби шкіри (симптоми, діагностика та лікування).	11	6	2	-	2	-	2
Тема 12. Хвороби м'язів (міозити, міопатози та атрофії).	12	6	2	-	2	-	2
Тема 13. Хвороби сухожилків, сухожилкових піхов і бурс.	13	6	2	-	2	-	2
Тема 14. Хвороби кісток та суглобів.	14	6	2	-	2	-	2
Тема 15. Новоутворення. Класифікація. Методи діагностики та лікування.	15	6	2	-	2	-	2
Разом за модулем 3	-	30	10	-	10	-	10
Залік							
Всього за 7 семестр	-	75	30	-	30	-	15
Модуль 4. Ортопедія							
Тема 16. Анатомо-фізіологічна характеристика пальців у тварин. Особливості будови.	1-2	8	2	-	4	-	2
Тема 17. Догляд за копитами та деформації.	3-4	8	2	-	4	-	2
Тема 18. Хвороби ратиць у корів.	5-6	7	2	-	4	-	1
Тема 19. Особливості деформацій та захворювання копит у коней.	7-8	7	2	-	4	-	1
Разом за модулем 4	-	30	8	-	16	-	6
Модуль 5. Офтальмологія							
Тема 20. Анатомія та фізіологія органу зору у тварин.	9-10	8	1	-	4	-	3
Тема 21. Дослідження органу зору.	11-12	8	2	-	4	-	2
Тема 22. Хвороби повік, кон'юнктиви та рогівки.	13-14	8	2	-	4	-	2

Тема 23. Запалення судинного тракту та хвороби сітківки. Хвороби судинної оболонки ока та патологічний стан камерної вологи.	15	6	2	-	2	-	2
Разом за модулем 5		30	7	-	14	-	9
Курсова робота				-		-	
Всього за 8 семестр	-	60	15	-	30	-	15
Залік							
Модуль 6. Хірургічна патологія в різних ділянках тіла тварин							
Тема 24. Хвороби в ділянці голови (травми, хвороби кісток та периферичних нервових закінчень). Хвороби в ділянці ротової порожнини. Хвороби органу слуху.	1-2	13	2	-	6	-	5
Тема 25. Хвороби в ділянці шиї та холки. Хвороби в ділянці грудної порожнини. Хвороби в ділянці черевної порожнини.	3-4	11	2	-	4	-	5
Тема 26. Хвороби хребта. Хвороби в ділянці тазової порожнини.	5-6	8	2	-	1	-	5
Тема 27. Хвороби сечостатевої системи. Хвороби в ділянці молочної залози.	7-8	13	2	-	4	-	7
Разом за модулем 6		45	8	-	15	-	22
Модуль 7. Хірургічна патологія кінцівок							
Тема 28. Статико-динамічний апарат кінцівок. Класифікація кульгавості. Діагностика захворювань кінцівок.	9-10	9	2	-	5	-	2
Тема 29. Хвороби в ділянці грудної та тазової кінцівок.	11-12	12	2	-	6	-	4
Тема 30. Пластична хірургія. Малоінвазивна хірургія.	13-15	9	3	-	4	-	2
Разом за модулем 7		30	7	-	15	-	8
Усього годин за 9 семестр		75	15	-	30	-	30
Усього годин за курс		210	60	-	90	-	60

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
1	Коротка історія ветеринарної медицини. Предмет загальної медицини та її зв'язок з іншими дисциплінами.	2
2	Загальні відомості про хірургічні захворювання тварин, методи лікування та профілактики.	2
3	Травматизм тварин (класифікація, профілактика). Вплив травми на організм.	2
4	Кровотеча. Гостра анемія. Класифікація кровотеч та способи їх зупинки.	2
5	Закриті ушкодження тварин.	2
6	Рани (відкриті механічні пошкодження). Симптоми, класифікація, типи загоєння.	2
7	Хірургічна інфекція: види та клінічні прояви.	2
8	Хвороби кровоносних та лімфатичних судин. Пошкодження периферичних нервів.	2
9	Змертвіння, виразки, нориці. Сторонні тіла.	2
10	Зміщення внутрішніх органів.	2
11	Хвороби шкіри (симптоми, діагностика та лікування).	2
12	Хвороби м'язів (міозити, міопатози та атрофії).	2
13	Хвороби сухожилків, сухожилкових піхов і бурс.	2
14	Хвороби кісток та суглобів.	2
15	Новоутворення. Класифікація. Методи діагностики та лікування.	2
16	Анатомо-фізіологічна характеристика пальців у тварин. Особливості будови.	2
17	Догляд за копитами та деформації.	2
18	Хвороби ратиць у корів.	2
19	Особливості деформацій та захворювання копит у коней.	2
20	Анатомія та фізіологія органу зору у тварин.	2
21	Дослідження органу зору.	2
22	Хвороби повік, кон'юнктиви та рогівки.	2
23	Запалення судинного тракту та хвороби сітківки. Хвороби судинної оболонки ока та патологічний стан камерної вологи.	2
24	Хвороби в ділянці голови (травми, хвороби кісток та периферичних нервових закінчень). Хвороби в ділянці ротової порожнини. Хвороби органу слуху.	2
25	Хвороби в ділянці шиї та холки. Хвороби в ділянці грудної порожнини. Хвороби в ділянці черевної порожнини.	2
26	Хвороби хребта. Хвороби в ділянці тазової порожнини.	2
27	Хвороби сечостатевого органу. Хвороби в ділянці молочної залози.	2
28	Статико-динамічний апарат кінцівок. Класифікація кульгавості. Діагностика захворювань кінцівок.	2
29	Хвороби в ділянці грудної та тазової кінцівок.	2
30	Пластична хірургія. Малоінвазивна хірургія.	2

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
1.	Знайомство з роботою хірургічної клініки. Амбулаторне та стаціонарне лікування тварин. Документація.	2
2.	Методи клінічного обстеження тварини з хірургічною патологією. Підготовка тварин до операції. Післяопераційний догляд за тваринами.	2
3.	Місцева реакція організму на травму: запальні процеси. Загальні методи лікування тварин при запальних процесах. Новокаїнова терапія. Методи стимулюючої терапії при хірургічних хворобах.	2
4.	Шок. Класифікація, симптоматика та методи профілактики та лікування.	2

5.	Закриті пошкодження. Термічні та хімічні пошкодження. Електротравма.	2
6.	Техніка дослідження загального стану пораненої тварини, дослідження рани, хірургічна обробка ран. Лікування ран. Накладання первинних і вторинних швів.	2
7.	Сепсис (класифікація, клінічна картина, лікування та профілактика).	2
8.	Діагностика та лікування хвороб кровоносних судин та периферичних нервів.	2
9.	Діагностика та лікування тварин з хворобами змертвіння, виразками та норицями. Сторонні тіла (симптоми та лікування тварин за даної патології).	2
10.	Види зміщень внутрішніх органів, причини виникнення, діагностика та лікування.	2
11.	Причини виникнення дерматитів та екзем у тварин. Діагностика та лікування.	2
12.	Симптоми міозитів та міопатозів. Причини розвитку атрофій м'язів. Діагностика та лікування.	2
13.	Патогенез, клінічна картина та лікування захворювань сухожилків, сухожилкових піхов і бурс.	2
14.	Методи діагностики та лікування переломів кісток.	2
15.	Діагностика та лікування тварин за різних новоутворень.	2
16.	Анатомо-фізіологічні особливості будови копит коня, пальця і копитаць продуктивних тварин та пальця дрібних тварин.	2
17.	Механізм копита і копитаць, постановка кінцівок та її вплив на форму копит.	2
18.	Пододерматити. Діагностика та лікування.	2
19.	Септичні пододерматити.	2
20.	Ураження синовіальних утворень.	2
21.	Хвороби копит, характерні для коней.	2
22.	Загальні питання профілактики захворювань копит. Підковування коней.	2
23.	Анатомічна будова та фізіологія органа зору.	2
24.	Дослідження ока та його захисних пристосувань.	2
25.	Операції та оперативні втручання при лікуванні тварин за патології органа зору.	2
26.	Хвороби повік, сполучної оболонки та слізного апарату.	2
27.	Хвороби рогівка та кератокон'юнктивіти.	2
28.	Хвороби судинної оболонки ока та патологічний стан камерної вологи.	2
29.	Захворювання кришталика, патологія склоподібного тіла та зорового нерва.	2
30.	Патологія внутрішньочного тиску, травми ока та вірусні ураження очей.	2
31.	Хвороби в ділянці ротової порожнини: запалення та вивих нижньощелепового суглобу, ретенційні кісти та ранули, хвороби зубів та слинних залоз.	2
32.	Гематома вушної раковини та отити.	2
33.	Некроз остистої зв'язки та хвороби стравоходу.	2
34.	Закриті травми та гнійні процеси в ділянці холки.	2
35.	Пневмоторакс і гемоторакс: етіологія, діагностика та лікування.	2
36.	Хвороби кісток в ділянці грудної клітки та попереку.	2
37.	Зміщення внутрішніх органів: заворот, странгуляція, евентрація, пролапсус, випадіння.	2
38.	Грижі, класифікація, клінічні ознаки та лікування.	2
39.	Причини виникнення та лікування перитоніту.	2
40.	Хірургічні хвороби в ділянці молочної залози.	2
41.	Андрологія.	2
42.	Післякастраційні ускладнення.	2
43.	Хвороби грудної кінцівки.	2
44.	Хвороби тазової кінцівки.	2
45.	Малоінвазивна хірургія та пластика.	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
1	Методи дослідження тварин з хірургічною патологією. Фіксація тварин у різних положеннях.	3
2	Наркоз та знерухомлення тварин. Новокаїнова терапія за хірургічної патології.	3
3	Хвороби в ділянці ротової порожнини: переломи щелеп, вивих суглобу, хвороби язика.	3
4	Отити, етіологія, діагностика та лікування. Дослідження тварин з вадами слуху.	3
5	Хвороби в різних ділянках стравоходу. Методи діагностики та лікування.	3
6	Закриті травми та гнійні процеси в ділянці холки у коней.	3
7	Пневмоторакс і гемоторакс: етіологія, діагностика та лікування.	3
8	Хвороби в ділянці черевної порожнини: оперативні втручання за хірургічної патології.	3
9	Хвороби кісток в ділянці грудної клітки та попереку.	3
10	Зміщення внутрішніх органів: заворот, странгуляція, евентрація, пролапсус, випадіння.	3
11	Грижі, класифікація, клінічні ознаки та лікування.	3
12	Причини виникнення та лікування перитоніту.	3
13	Хірургічні хвороби в ділянці молочної залози.	3
14	Андрологія.	3
15	Післякастраційні ускладнення.	3
16	Хвороби в ділянці грудної кінцівки.	3
17	Хвороби в ділянці тазової кінцівки.	3
18	Будова копит і копитець у різних видів копитних тварин.	3
19	Особливості будови і фізіології органа зору у різних видів тварин.	3
20	Малоінвазивна хірургія.	3

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне та письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист курсових робіт.

7. Методи навчання:

- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебатів;
- метод командної роботи, мозкового штурму

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Загальні відомості про хірургічні захворювання тварин		
Тема 1. Коротка історія ветеринарної медицини. Предмет загальної медицини та її зв'язок з іншими дисциплінами		
Лекція 1	Знати коротку історію ветеринарної медицини, предмет загальної медицини	2

	та її зв'язок з іншими дисциплінами.	
Лабораторна робота 1.	Ознайомитися з роботою хірургічної клініки. Знати правила амбулаторного та стаціонарного лікування тварин. Вміти вести документацію.	10
Самостійна робота 1.	Знати методи дослідження тварин з хірургічною патологією. Вміти проводити фіксацію тварин у різних положеннях.	2
Тема 2. Загальні відомості про хірургічні захворювання тварин, методи лікування та профілактики		
Лекція 2	Знати загальні відомості про хірургічні захворювання тварин, методи лікування та профілактики.	2
Лабораторна робота 2.	Вміти проводити різні методи клінічного обстеження тварини з хірургічною патологією. Знати як проводити підготовку тварин до операції та післяопераційний догляд за тваринами.	10
Самостійна робота 2.	Вміти проводити наркоз та знерухомлення тварин і новокаїнову терапію за хірургічної патології.	2
Тема 3. Травматизм тварин (класифікація, профілактика). Вплив травми на організм		
Лекція 3	Знати, що таке травматизм тварин (класифікація, профілактика) та вплив травми на організм.	2
Лабораторна робота 3.	Знати місцеву реакцію організму на травму: запальні процеси та загальні методи лікування тварин при запальних процесах. Застосовувати новокаїнову терапію. Володіти методами стимулюючої терапії при хірургічних хворобах.	10
Самостійна робота 3.	Знати топографічну анатомію в ділянці ротової порожнини з метою розуміння розвитку патологій: переломи щелеп, вивих суглобу, хвороби язика.	2
Тема 4. Кровотеча. Гостра анемія. Класифікація кровотеч та способи їх зупинки		
Лекція 4	Знати що таке кровотеча та гостра анемія. Вивчити класифікацію кровотеч та способи їх зупинки.	2
Лабораторна робота 4.	Вміти проводити протишокову терапію. Диференціювати шок. Знати класифікацію, симптоматику та методи профілактики та лікування тварин за даної патології.	10
Самостійна робота 4.	Повторити і засвоїти анатомію та фізіологію органу слуху для розуміння розвитку отитів, їх етіології, діагностики та лікування. Вміти проводити дослідження тварин з вадами слуху.	2
Тема 5. Закриті ушкодження тварин		
Лекція 5	Вивчити закриті ушкодження тварин,	2

	розуміти причини їх виникнення.	
Лабораторна робота 5.	Вміти диференціювати закриті пошкодження. Знати як лікувати тварин з термічними, хімічними пошкодженнями та електротравми.	10
Самостійна робота 5.	Вивчити методи діагностики та лікування тварин за хвороб в різних ділянках стравоходу.	2
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Відкриті травми та їх ускладнення		
Тема 6. Рани (відкриті механічні пошкодження). Симптоми, класифікація, типи загоєння		
Лекція 6	Знати що таке рани (відкриті механічні пошкодження), їх симптоми, класифікацію та типи загоєння.	2
Лабораторна робота 6.	Знати техніку дослідження загального стану пораненої тварини, вміти проводити дослідження рани, хірургічну обробку та лікування ран з накладанням первинних і вторинних швів.	10
Самостійна робота 6.	Закриті травми та гнійні процеси в ділянці холки у коней.	2
Тема 7. Хірургічна інфекція: види та клінічні прояви		
Лекція 7	Вивчити види та клінічні прояви хірургічної інфекції у тварин.	2
Лабораторна робота 7.	Вміти діагностувати сепсис, вивчити класифікацію, клінічну картину, методи лікування та профілактики його у тварин.	10
Самостійна робота 7.	Знати етіологію, діагностику та лікування пневмотораксу і гемотораксу у тварин.	2
Тема 8. Хвороби кровоносних та лімфатичних судин. Пошкодження периферичних нервів		
Лекція 8	Вивчити хвороби кровоносних та лімфатичних судин, та пошкодження периферичних нервів.	2
Лабораторна робота 8.	Знати та вміти застосовувати різні методи діагностики та лікування тварин з хворобами кровоносних судин та периферичних нервів.	10
Самостійна робота 8.	Повторити і засвоїти анатомію та фізіологію ділянки черевної порожнини та оперативні втручання за хірургічної патології.	2
Тема 9. Змертвіння, виразки, нориці. Сторонні тіла		
Лекція 9	Вивчити причини виникнення хвороб змертвіння, виразок, нориць та сторонніх тіл.	2
Лабораторна робота 9.	Знати методи діагностики та лікування тварин з хворобами змертвіння, виразками, норицями, сторонніми тілами.	10
Самостійна робота 9.	Повторити хвороби кісток в ділянці грудної клітки та попереку.	2
Тема 10. Зміщення внутрішніх органів		

Лекція 10	Вивчити класифікацію зміщень внутрішніх органів тварин.	2
Лабораторна робота 10.	Знати види зміщень внутрішніх органів, причини їх виникнення, методи діагностики та лікування.	10
Самостійна робота 10.	Вміти диференціювати наступні патології: заворот, странгуляція, евертрація, пролапсус, випадіння.	2
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Хірургічні патології різних тканин		
Тема 11. Хвороби шкіри (симптоми, діагностика та лікування)		
Лекція 11	Вивчити хірургічні хвороби шкіри (симптоми, діагностика та лікування).	2
Лабораторна робота 11.	Знати та розуміти причини виникнення дерматитів та екзем у тварин. Вміти діагностувати та лікувати тварин за хвороб шкіри різної етіології.	10
Самостійна робота 11.	Вміти диференціювати грижі, знати їх класифікацію, клінічні ознаки та методи лікування.	2
Тема 12. Хвороби м'язів (міозити, міопатози та атрофії)		
Лекція 12	Вивчити хвороби м'язів (міозити, міопатози та атрофії).	2
Лабораторна робота 12.	Знати симптоми міозитів та міопатозів. Розуміти причини розвитку атрофій м'язів. Вміти діагностувати та лікувати дані патології у тварин.	10
Самостійна робота 12.	Знати причини виникнення та схеми лікування тварин за перитоніту.	2
Тема 13. Хвороби сухожилків, сухожилкових піхов і бурс		
Лекція 13	Вивчити хвороби сухожилків, сухожилкових піхов і бурс.	2
Лабораторна робота 13.	Знати патогенез, клінічну картину та методи лікування захворювань сухожилків, сухожилкових піхов і бурс у тварин.	10
Самостійна робота 13.	Вивчити хірургічні хвороби в ділянці молочної залози.	2
Тема 14. Хвороби кісток та суглобів		
Лекція 14	Хвороби кісток та суглобів	2
Лабораторна робота 14.	Знати та володіти різними методами діагностики та лікування переломів кісток.	10
Самостійна робота 14.	Повторити андрологію тварин.	2
Тема 15. Новоутворення. Класифікація. Методи діагностики та лікування		
Лекція 15	Вивчити що таке новоутворення, їх класифікацію та методи діагностики та лікування онкохворих тварин.	2
Лабораторна робота 15.	Знати та вміти проводити діагностику та лікування тварин за різних новоутворень.	10

Самостійна робота 15.	Повторити інформацію про післякастраційні ускладнення.	2
Модульна контрольна робота 3.		30
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота		(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70
Залік		30
Модуль 4. Ортопедія		
Тема 16. Анатомо-фізіологічна характеристика пальців у тварин. Особливості будови		
Лекція 16	Вивчити анатомо-фізіологічну характеристику пальців у тварин. Знати особливості будови.	1
Лабораторна робота 16.	Знати Анатомо-фізіологічні особливості будови копит коня, пальця і копитець продуктивних тварин та пальця дрібних тварин.	8
Лабораторна робота 17.	Вивчити та розуміти механізм копита і копитець, постановку кінцівок та її вплив на форму копит.	8
Самостійна робота 16.	Знати будову копит і копитець у різних видів копитних тварин.	1
Тема 17. Догляд за копитами та деформації		
Лекція 17	Знати як проводиться догляд за копитами у копитних тварин.	1
Лабораторна робота 18.	Вивчити та розуміти, що таке пододерматити. Вміти застосовувати на практиці різні методи діагностики та лікування даної патології у тварин.	8
Лабораторна робота 19.	Вміти діагностувати, диференціювати та лікувати септичні пододерматити.	8
Самостійна робота 17.	Вивчити різні види деформацій копит у коней.	1
Тема 18. Хвороби ратиць у корів		
Лекція 18	Вивчити хвороби ратиць у корів.	1
Лабораторна робота 20.	Знати причини уражень синовіальних утворень у копитних тварин.	8
Лабораторна робота 21.	Вміти диференціювати хвороби копит, характерні для коней.	8
Самостійна робота 18.	Повторити будову пальця у різних видів тварин.	1
Тема 19. Особливості деформацій та захворювання копит у коней		
Лекція 19	Вивчити особливості деформацій та захворювання копит у коней.	1
Лабораторна робота 22.	Знати загальні питання профілактики захворювань копит.	7
Лабораторна робота 23.	Вивчити та знати етапи розчистки копит та техніку підковування коней.	7
Самостійна робота 19.	Вивчити хвороби в ділянці пальця у тварин.	1
Модульна контрольна робота 4.		30
Всього за модулем 4		100
Модуль 5. Офтальмологія		
Тема 20. Анатомія та фізіологія органу зору у тварин		

Лекція 20	Знати анатомію та фізіологію органу зору у тварин.	2
Лабораторна робота 24.	Вивчити анатомічну будову органа зору та розуміти його фізіологію.	8
Лабораторна робота 25.	Вміти проводити дослідження ока та його захисних пристосувань у тварин різних видів.	8
Самостійна робота 20.	Вивчити особливості будови ока у різних видів тварин.	2
Тема 21. Дослідження органу зору		
Лекція 21	Ознайомитися з різними методами дослідження органу зору.	2
Лабораторна робота 26.	Оволодіти техніками операцій та вміти проводити оперативні втручання при лікуванні тварин за патології органа зору.	8
Лабораторна робота 27.	Знати та диференціювати хвороби повік, сполучної оболонки та слізного апарату.	8
Самостійна робота 21.	Вивчити анатомію ділянки голови різних видів тварин.	2
Тема 22. Хвороби повік, кон'юнктиви та рогівки		
Лекція 22	Вивчити хвороби повік, кон'юнктиви та рогівки.	2
Лабораторна робота 28.	Знати та диференціювати хвороби рогівки та кератокон'юнктивіти.	8
Лабораторна робота 29.	Знати та диференціювати захворювання кришталика, патологію склистого тіла та зорового нерва.	8
Самостійна робота 22.	Вивчити фізіологію органу зору та інервацію ділянки голови тварин.	2
Тема 23. Запалення судинного тракту та хвороби сітківки. Хвороби судинної оболонки ока та патологічний стан камерної вологи.		
Лекція 23	Вивчити причини запалення судинного тракту та симптоми хвороби сітківки. Знати хвороби судинної оболонки ока та патологічний стан камерної вологи.	1
Лабораторна робота 30.	Знати та вміти диференціювати патологію внутрішньочного тиску, травми ока та вірусні ураження очей.	8
Самостійна робота 23.	Вивчити різні методи дослідження тварин за патології органу зору.	1
Модульна контрольна робота 5.		30
Всього за модулем 5		100
Навчальна робота		(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70
Залік		30
Модуль 6.		
Тема 24. Хвороби в ділянці голови		
Лекція 24	Вивчити хвороби в ділянці голови (травми, хвороби кісток та периферичних нервових закінчень). Хвороби в ділянці ротової порожнини. Хвороби органу слуху.	1
Лабораторна робота 31.	Знати та вміти диференціювати хвороби	8

	в ділянці ротової порожнини: запалення та вивих нижньощелепового суглобу, ретенційні кісти та ранули, хвороби зубів та слинних залоз.	
Лабораторна робота 32.	Знати та вміти диференціювати гематому вушної раковини та класифікацію отитів.	8
Самостійна робота 24.	Засвоїти топографічну анатомію ділянки голови у тварин різних видів.	1
Тема 25. Хвороби в ділянці шиї та холки. Хвороби в ділянці грудної та черевної порожнин		
Лекція 25	Вивчити хвороби в ділянці шиї та холки. Хвороби в ділянці грудної порожнини. Хвороби в ділянці черевної	1
Лабораторна робота 33.	Знати та вміти диференціювати некроз остистої зв'язки та хвороби стравоходу. Вміти надавати лікувальну допомогу.	8
Лабораторна робота 34.	Знати та вміти диференціювати закриті травми та гнійні процеси в ділянці холки. Вміти надавати лікувальну допомогу.	8
Самостійна робота 25.	Вивчити топографічну анатомію ділянка шиї та холки у тварин.	1
Тема 26. Хвороби хребта та в ділянці газової порожнини		
Лекція 26	Вивчити хвороби хребта та хвороби в ділянці газової порожнини.	1
Лабораторна робота 35.	Знати та вміти диференціювати пневмоторакс і гемоторакс, вивчити етіологію, проводити діагностику та лікування.	8
Лабораторна робота 36.	Знати та вміти диференціювати хвороби кісток в ділянці грудної клітки та попереку.	8
Самостійна робота 26.	Вивчити топографічну анатомію ділянки попереку у тварин.	1
Тема 27. Хвороби сечостатевої системи та в ділянці молочної залози		
Лекція 27	Вивчити хвороби сечостатевої системи та в ділянці молочної залози	1
Лабораторна робота 37.	Знати та вміти диференціювати хірургічну патологію сечостатевої системи.	8
Лабораторна робота 38.	Знати та вміти диференціювати хірургічні хвороби в ділянці молочної залози.	8
Самостійна робота 27.	Вивчити топографічну анатомію сечостатевої системи тварин.	1
Модульна контрольна робота 6.		30
Всього за модулем 6		100
Модуль 7.		
Тема 28. Статико-динамічний апарат кінцівок.		
Лекція 28	Вивчити статико-динамічний апарат кінцівок, класифікацію кульгавості та діагностику захворювань кінцівок.	2
Лабораторна робота 39.	Знати і вміти проводити діагностику хірургічної патології в ділянці грудної	8

	кінцівки у тварин.	
Лабораторна робота 40.	Знати і вміти проводити діагностику хірургічної патології в ділянці тазової кінцівки у тварин.	8
Лабораторна робота 41.	Вивчити інструментальні методи діагностики хірургічної патології тварин.	8
Самостійна робота 28.	Вивчити будову кінцівок у тварин.	2
Тема 29. Пластична хірургія		
Лекція 29	Засвоїти основи пластичної хірургії у тварин.	3
Лабораторна робота 42.	Знати показання та протипоказання щодо застосування різних технік пластичної хірургії.	8
Лабораторна робота 43.	Методи хірургічного лікування патологій кінцівок у тварин.	8
Самостійна робота 28.	Згадати різні техніки накладання швів.	2
Тема 30. Малоінвазивна хірургія		
Лекція 30	Вивчити методи малоінвазивної хірургії тварин.	3
Лабораторна робота 44.	Показання щодо застосування малоінвазивної хірургії.	8
Лабораторна робота 45.	Ускладнення та протипоказання при застосування малоінвазивної хірургії.	8
Самостійна робота 30.	Ознайомитися з історією розвитку малоінвазивної хірургії у тварин.	2
Модульна контрольна робота 7.		30
Всього за модулем 7		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен		30
Всього за курс		$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$
Курсова робота		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо деделайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <http://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=584>);
- підручники, навчальні посібники, практикуми:
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти:
 - Сухонос В.П., Малюк М.О., Куліда М.А., Солонін П.К. «Інноваційна хірургія тварин», методичні вказівки, К.: КОМПРИНТ, 2020, 34 с.
 - Загальна ветеринарна хірургія: навчальний посібник. Солонін П.К., Куліда М.А., Климчук В.В. – Київ : НУБіП, 2026. – 272с.
- програма навчальної та виробничої практики навчальної дисципліни.

10. Рекомендовані джерела інформації

- 1 Kulida, M., Nicroń, J., Solonin, P., & Oliynyk, V. (2025). Clinical and morphological indicators of halitosis in cats. *Ukrainian Journal of Veterinary Sciences*, 16(1), 104-122. <https://doi.org/10.31548/veterinary1.2025.104>
- 2 Gorkava, I., Kulida, M., Horbachov, A., Postoi, V., & Postoi, R. (2024). Treatment of dog's osteoarthritis using autologous platelet-rich plasma. *Ukrainian Journal of Veterinary Sciences*, 15(4), 95-111. <https://doi.org/10.31548/veterinary4.2024.95>
- 3 Maliuk, M., Tul, O., Kulida, M., & Kovalenko, D. (2024). Prevalence and diagnostic methods of surgical pathology in the digestive system of animals. *Ukrainian Journal of Veterinary Sciences*, 15(1), 104-121. <https://doi.org/10.31548/veterinary1.2024.104>
- 4 Stadnik N.V., Bokotko R.R., Savchuk T.L., Kulida M.A., Mazurkevich A.Y. (2021). Creatinphosphokinase activity in rabbit serum during regeneration of experimentally damaged muscle tissue and after her stimulation by the transplanted msc. *Ukrainian Journal of Veterinary Sciences*, 12(4) 68-78.
- 5 Solonin P.C., Kulida M.A. (2021). Infusion therapy in the perioperative period in dogs and cats. *Ukrainian Journal of Veterinary Sciences*, 12(1)60-68. <https://doi.org/10.31548/ujvs2021.01.007>
- 6 Kulida, M.A., Tkachenko, S.M. (2021). Periodontal diseases in dogs (etiology, clinical signs, diagnosis). *Ukrainian Journal of Veterinary Sciences*, 12(1)23-31. <https://doi.org/10.31548/ujvs2021.01.003>
- 7 Kulida, M.A., Tkachenko, S.M. (2020). Complications of the otitis in small domestic animals and methods of treatment, «*Ukrainian journal of veterinary sciences*», 11(1):81-88.
- 8 Aithal, H. P., Pal, A., Kinjavdekar, P., & Pawde, A. M. (2023). *Textbook of Veterinary Orthopaedic Surgery*. Springer.
- 9 Venugopalan, A. (2020). *Essentials of Veterinary Surgery* (8-е вид.). CBS Publishers & Distributors.
- 10 Risselada, M. (2020). *Atlas of Surgical Approaches to Soft Tissue and Oncologic Diseases in the Dog and Cat*. Wiley-Blackwell.
- 11 Johnson, K. A. (2020). *Piermattei's Atlas of Surgical Approaches to the Bones and Joints of the Dog and Cat* (5-е вид.). Elsevier.
- 12 DeCamp, C. E., Brinker, W. O., Piermattei, D. L., & Flo, G. L. (2020). *Brinker, Piermattei and Flo's Handbook of Small Animal Orthopedics and Fracture Repair* (5-е вид.). Elsevier.